

*Hooggeerzame Heeren Directeuren der Vereeniging voor
H. O. op Gereformeerden Grondslag,
Hoogachtbare Heeren Curatoren der Vrije Universiteit,
Hooggeleerde Heeren Professoren,
Zeergeleerde Heeren Doctoren,
Weleerwaarde Heeren Bedienaren des Woords,
Weledele Heeren Studenten,
En voorts gij allen, die gekomen zijt om door Uw tegen-
woordigheid aan deze plechtigheid luister bij te zetten,
Zeer geachte en zeer gewenschte Toehoorders en Toe-
hoorderessen!*

Het cliché „denkend deel der natie”, door veel gebruik afgesleten, is in onze dagen vervangen door het uit Frankrijk ingevoerde „intellectueelen”. Als eens het oude, dient het nieuwe ter aanduiding van hen onder onze medeburgers, die door rijker aanleg en doordat zij, onder gelukkiger omstandigheden geboren, extensiever onderwijs genoten, op commercieel en industrieel gebied, op dat van wetenschap en kunst, tot de aristocratie van den geest behooren.

Het is te voorzien, dat dit nieuwe cliché eerder versleten zal zijn dan het oude. Diende toch het oude vrijwel alleen ter aanduiding van bewoners uit het huis der Vrije Gedachte en dat der Vrijzinnigheid, het nieuwe wordt niet enkel daarvoor gebruikt, maar ook en niet zelden, ter aanduiding van bewoners uit het huis der Rechtzinnigheid.

Het eerste en laatste lid dezer trias doet u reeds vermoeden, waar het heen moet: een samenkoppeling van intellectueelen en religie, en dit vermoeden is dan ook niet onjuist.

Om echter de tijdgrens van een akademische rede niet onvoegzaam te overschrijden, is beperking noodig. Ik zal mij daarom bepalen tot de religie der intellectueelen onder onze landgenooten van protestantschen huize, en wel tot die der jongere generatie, voor zoover althans tusschen hen en die der oudere generatie een specifiek verschil bestaat.

Dit specifiek verschil zie ik niet in hun drang naar religieuze